

CRKVA U SVIJETU

ČASOPIS ZA VJERSKU KULTURU

GODINA I

BROJ 4

SPLIT 1966.

BOG KOJI UMARA

Nikoga nije obmanuo: kroz sve što je govorio, On je pred čovjekovu dilemu bez prikriivanja iznosio britku neizbježivost svoga »tereta i jarma«.

Suvremenici njegovih triju godina najmanje su shvatili smisao koji čovječanstvo otkriva neprestano i sve potpunije i sve dublje: da im je nakon onih »Hozana« pružio kraljevstvo novog zemaljskog raja, On ne bi par dana kasnije visio na križu!

U razdobljima sumnje ili nevjerovanja u njegovo postojanje, ja sam ipak stisnutih zubi i dalje nosio njegov teret, jer sam bio suviše ponosan, da bih tako prozirno lagao sebi: skidam jaram, jer Njega nema! Ne: htio sam ponijeti sav teret, ne zadržavajući sebi ni jedan kutić prikrivenog popuštanja, da onog dana, kad zaključim da zaista ne postoji, da si onda mogu iskreno reći: zaista ne postoji, ali igrao sam pošteno i nisam kapitulirao pred vlastitim kukavičlukom.

No lutajući od Zaratustre do Chardina, nisam uspio zaključiti da ga nema. I za moju otuđenost, i za apsurd patnji i života, ja sam kroz szi-fouski smisao napora i borbe onih, koji ne vjeruju, došao do kršćanskog napora ljubavi.

Bog koji umara. Ne težinom svojih deset zapovijedi, koje su na jedan ili na drugi način ugrađene u temelj svih suvremenih društvenih uređenja, i ateističkih. Njegov zamor nije u dilemi opredjeljenja, nego u potpunosti, u onoj bez odaha. Bog, koji umara, nastupa izravno i osobno, kao onda, kad je od mladića, koji je »vršio zapovijedi«, zatražio više, još više.

U neposrednosti susreta nemoguća je svaka obmana: odbijanje nije sukob sa zakonom, nego sukob s osobnom ljubavlju Boga. Možemo se samo udaljiti, pomalo ogorčeni, što nam usprkos vjernosti njegovim zapovijedima odbijanje ovog poziva ostavlja neizbježivi osjećaj, da smo se, od straha pred teretom, odrekli potpunog bogatstva. DA NE BISMO BILI UMORNI, PRIHVAĆAMO DA BUDEMO NESRETNI. Između tih dviju alternativa odvija se hod svakog našeg dana.

Alkemija jedinstvene Milosti »lakog tereta«. Milost susreta, kad On naređuje savršenost, koja nalikuje božanskoj: da uvijek i sve pokušam učiniti kao što bi On učinio. Uz cijenu umora, čija je jedinstvena vrijednost samo u tome, što upravo ja prihvaćam, da ne prestane, da se ne ustavlja. Ni na odmorištima nepokretnih diskusija, ni u debelim knjigama moralke, koja je napisana samo zato da nam pojaśni, ne da nam pruži jastuk počinka.

Nasuprot krajnjem apsurdu, ja znam da u sebi nosim mogućnost psihološkog i metafizičkog rješenja: poziv Boga na umor bez poštede, na umor koji je tako potpun, da uvečer svakog izmorenog dana i uvečer svakog izmorenog života ostavlja još samo i jedino toliko snage, da čovjek bude zaista sretan.

IVICA STANIĆ